

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2992

Vragen van het lid **Van der Ham** (D66) aan ministers van Buitenlandse Zaken, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie over *het politieoptreden bij een demonstratie voor homorechten in Moskou*. (Ingezonden 19 mei 2009)

1
Wat is uw reactie op het optreden van de Moskouse autoriteiten¹ tegen de geïmproviseerde demonstratie voor homorechten op 16 mei jl?

2
Bent u bereid uw afkeuring te uiten over de gang van zaken? Bent u bereid via de weg van de Raad van Europa en/of het Hof in Straatsburg in juridische of andere zin actie te ondernemen?

3
Wat is er gewisseld tussen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en zijn Russische collega tijdens hun ontmoeting vooraf aan de demonstratie? Op welke wijze heeft de regering zijn bezorgdheid uitgesproken en hoe is daarop gereageerd?²

4
Hoe wilt u voorkomen dat een aantal Wit-Russische deelnemers aan de Moskouse homodemonstratie, bij

eventuele uitzetting uit Rusland, wordt vervolgd in Wit-Rusland?

¹ Nu.nl, 16 mei 2009: «Gay Krant-verslaggever in Moskou opgepakt»

² Toegezegd tijdens mondelinge vraag van het lid Van der Ham (D66) d.d. 12 mei 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie (ontvangen 19 juni 2009)

1
De burgemeester van Moskou heeft de demonstratie voor homorechten op 16 mei jl. verboden, op grond van afwegingen aangaande openbare orde. Het besluit om een bepaalde demonstratie te verbieden is een Russische aangelegenheid. Desalniettemin betreur ik dat is opgetreden tegen de geïmproviseerde vreedzame demonstratie voor homorechten.

2
Nederland heeft zorgen geuit over het herhaaldelijk verbieden van de demonstratie voor homorechten. Tevens heb ik in de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van de Europese Unie aandacht gevraagd voor de homorechtendemonstratie in Moskou. Daarbij heb ik gesuggereerd dat er over dit onderwerp nader zou worden gesproken tijdens de

EU-Rusland mensenrechtenconsultaties. Dit is ook gebeurd tijdens de meest recente EU-Rusland mensenrechtenconsultaties op 26 mei jl. De EU heeft het recht op vreedzame betoging van homoseksuelen benadrukt. De Russische reactie was een gebruikelijke: homoseksuelen hebben in Rusland alle rechten en worden niet vervolgd. Een demonstratie zou volgens Rusland de toenemende tolerantie juist teniet doen. Wat betreft de Raad van Europa is het recht om te demonstreren gewaarborgd onder de vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering als bedoeld in het Europees Verdrag tot bescherming van de mens en de fundamentele vrijheden. Jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bevestigt dat vreedzame demonstraties niet dan bij hoge uitzondering kunnen worden verboden en dat de staat de plicht heeft om dergelijke demonstraties te faciliteren en hun vreedzaam verloop te garanderen. De Russische autoriteiten hebben in de afgelopen jaren meerdere demonstraties voor homorechten verboden. Nederland uit daarover regelmatig zijn zorgen in het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Wij zullen Rusland blijven aanspreken op het respecteren van homorechten, in de

Raad van Europa alsmede in andere internationale fora. Daarnaast is Nederland momenteel actief betrokken bij de totstandkoming van een aanbeveling van het Comité van Ministers inzake maatregelen om discriminatie op basis van seksuele oriëntatie in de lidstaten van de Raad van Europa te bestrijden.

3

Minister Plasterk heeft in zijn gesprek op donderdag 14 mei 2009 met de Russische minister van Cultuur, Avdejev, de verboden demonstratie voor homorechten in Moskou aan de orde gesteld. Hij heeft aangegeven dat de vraag waar en wanneer een dergelijke manifestatie kan plaatsvinden, een Russische verantwoordelijkheid betreft, maar het niet zo kan zijn dat het houden van de homo-manifestatie nooit schikt. Voorts heeft hij benadrukt dat mensenrechten, inbegrepen de rechten van homoseksuelen, een centraal onderdeel vormen van het Nederlands buitenlands beleid. Nederland komt op voor de rechten van homoseksuelen, of dat nu in Nederland is, in de Europese Unie, of elders ter wereld. Minister Plasterk steunde dan ook de aandacht die de Nederlandse deelnemer aan het Eurovisiesongfestival, Gordon, vroeg voor de rechten van homoseksuelen in Rusland. Hoewel minister Avdejev, als minister van Cultuur, niet verantwoordelijk is voor het homo-emancipatiebeleid heeft hij met minister Plasterk van gedachten gewisseld over de homorechtendemonstratie in Moskou.

Wat betreft het verbieden van de demonstratie stelde minister Avdejev dat de veiligheid van de betogers niet kon worden gegarandeerd. De burgemeester van Moskou heeft in dergelijke gevallen (volgens de Russische wet) het recht een demonstratie te verbieden.

4

Nederland volgt de mensenrechtensituatie in Wit-Rusland op de voet. Dit geldt ook voor de rechten van homoseksuelen en andere minderheden. Mocht het tot vervolging komen van homoseksuelen in Wit-Rusland op grond van deelname aan de geïmproviseerde demonstratie voor homorechten in Moskou, dan zal Nederland in EU-verband aandacht vragen voor deze kwestie.